



**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni  
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones  
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis  
Fundamentaliter discussa

De Generalibus Principiis Amoris Et Morum - Prolegomena septem,  
Librosque undecim complectens

**Henricus, de Sancto Ignatio**

**Leodii, 1709**

Caput XIX. Quinta ratio ad idem; quia positive dubius, ut surà, tenetur  
legibus proprie dubitantium.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73187](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73187)



( apud Fagnanum n. 200. ) licet in aliis facienda sit benigna interpretatio, ne quis sit obligatus in dubio, ut L. Arrianns de act. & oblig. & cap. ex litteris de probat. tamen in obligationibus qua concernunt Deum, tutius est presumere quem ligatum, quam solutum. Et Panormitanus ad cap. juvenis de sponfal. in concernentibus periculum anime, debemus, in dubiis, semper tenere quod certius est, & quod sine periculo anime explicari potest. Unde in istis illa pars est mitior, quæ est tutior. Enimvero mitior est electio illa, quæ favet charitati, & prudentiæ spiritûs, quam quæ favet cupiditati, & prudentiæ carnis, quæ Apostolo teste mors est, & inimica Deo. Atqui electio partis, in qua nullum est periculum peccati, favet charitati, & prudentiæ spiritûs; electio verò partis, in qua peccati est periculum, favet cupiditati, & prudentiæ carnis. Quis enim ista in electione finis est, præter commodum aliquod temporale, ac terrenum? Quid aliud ad electionem illam movere potest nisi cupiditas illius? Certè non amor veritatis: utpote qui non movet ad id eligendum in quo æqualis est apparentia falsitatis, ac veritatis; imò potius ad cavendam practicam istam electionem, ob periculum faciendi contra dictamen Veritatis aternæ. Ad eam non movet etiam Dei amor: utpote qui etiam non movet ad eligendum id in quo periculum est faciendi aliquid contrarium divinæ voluntati, præ illo in quo nullum est ejusmodi periculum. Non denique amor honestatis & virtutis: utpote cujus impulsu non deseritur id in quo nullum est inhonestatis & peccati periculum, ei præferendo id in quo subest illius periculum. Sola ergo cupiditas, ad prudentiam carnis pertinens, ad id movet. Prudentia verò carnis, prout ex Apostolo dixi, mors est... quoniam sapientia carnis inimica est Deo: legi enim Dei non est subiecta.

## CAPUT XIX.

Quinta ratio ad idem: quia positivè dubius, ut supra, tenetur legibus propriè dubitantium.

188 **R**everà enim propriè dubitat, sive existit in dubio propriè dicto, ut constat ex dictis cap. 9. Equè proinde tenetur legibus propriè dubitantium, quam scrupulosus legibus scrupulosorum; & quilibet in statu aliquo existens, tenetur legibus istius status, &c. At verò secundum leges illas abstinere debet ab actione, de cujus honestate dubitat, saltem quamdiù manet dubium (neque enim est qui hoc non fateatur) dubium verò manet, quamdiù manet tota ratio seu causa dubii. Proinde manet, quamdiù manet æqualis, vel ferè æqualis probabilitas directà de illicito, quam de licito. Hæc est enim tota ratio & causa dubii positivi, uti demonstravimus eodem c. 9.

189 Enimvero dubium manet, quamdiù non solvitur. Non solvitur autem, quamdiù tota ma-

Tom. I.

ner ratio dubitandi, eaque manente nullum suppetit principium reflexum, seu nulla reflexa ratio magis persuadens actum hîc & nunc licitum esse, quam illicitum. Cum rationabile dubium aliquâ ratione solvi debeat: nec ratio illa ad dubium solvendum sufficiat, quæ dubium causet. Diverfa proinde ad id requiritur ratio; imò opposita. Cum diverfa, imò opposita sint, dubitare & dubium solvere. Diverforum autem diverfa, & oppositorum opposita est ratio.

Porro manente æquali, vel ferè æquali probabilitate directâ de illicito, nullum suppetere principium reflexum, per quod dubium solvatur, & actus magis probeatur esse licitus quam illicitus, patet ex eo quod si quod ejusmodi principium suppeteret, foret aliquod ex iis, quæ allegantur à Probabilistis. Atqui nullum ex iis solidum esse, sed quæcumque allegant, inefficacia, frivolaque esse, ex dicendis constabit.

## CAPUT XX.

Sexta ratio: quia dubitans speculativè, sive in universali, necessariò dubitat practicè, sive in particulari, id est circa actum hîc & nunc exercendum, quamdiù legitima non occurrit exceptio, seu specialis ratio, quæ suadeat, actum hîc & nunc exercendum non comprehendî in generali prohibitione, de qua dubitat.

**F**atentur omnes magistralem hanc regulam: 191 In dubiis tutior pars est eligenda (eò quod agens id, de quo dubitat an sit illicitum, eo ipso peccet, discrimini se committens;) fatentur (inquam) regulam illam procedere in dubiis practicis, circa actionem hîc & nunc exercendam. Sunt tamen, qui existimant eam non procedere in dubiis speculativis, seu in universali, v. g. dum in genere dubitatur, an pingere die festo, absque necessitate, sit peccatum, an accipere aliquid supra sortem in mutuo, ratione periculi fortis, sit usura, &c. Verùm, ut optimè Vasquez 1. 2. disp. 62. n. 22. quâ ratione potest quis dubitare, an aliquid sibi liceat in universum, & certus esse absque formidine, illud hîc & nunc sibi licere, non subsistente aliquâ peculiari ratione, potius pro se, quam pro alio? Dicendum itaque, eum qui dubitat speculativè, sive in universali, necessariò dubitare practicè, sive in singulari actione hîc & nunc exercenda, si actio singularis participet rationem specificam actûs in genere prohibiti, nec specialis occurrat ratio, ob quam actio singularis in prohibitione universali non comprehendatur. Cum enim rationes universales à singularibus à parte rei non distinguantur, qui dubitat in universali, an liceat absque necessitate pingere die festo, necessariò dubitat in singulari, an sibi hîc & nunc liceat absque necessitate pingere die festo. Similiter qui dubitat in universali, an liceat ultra sortem mutuam aliquid accipere ratione peri-

Cccccc